

El debat al Congrés dels Diputats demostra la gravetat de l'augment de la desocupació

Propostes contra l'atur

Ni el govern de Felipe González ni el conjunt de l'oposició no han plantejat veritables alternatives per posar fi a l'augment de la desocupació. Idees, opcions i propostes per tallar el camí a l'atur no en falten. Però potser el que cal és donar prioritat a la imaginació.

Els empresaris han rebutjat d'entrada el pla del govern central contra l'atur perquè el consideren "ineficax". El que volen, segons han corroborat els portaveus de la patronal, és arribar a una flexibilitat total de la contractació: l'acomiadament lliure i punt. Els sindicats no volen de cap manera sentir parlar d'un marge major d'actuació per part dels empresaris a l'hora de contractar perquè, segons denuncien, "el que passarà realment és que augmentarà la desocupació i la precarietat dels treballadors, dependents exclusivament de la conjuntura de l'empresa".

Totes aquestes crítiques a la política econòmica del govern espanyol quedaven ben paleses al llarg del debat monogràfic del passat dimarts 2 de març. Felipe González, després de deixar caure el paquet de mesures contra l'atur (més inversió pública, prorrogar els contractes de treball temporals un any més i subvencions a les petites i mitjanes empreses) va escudar-se en la situació de crisi que afecta tots els

països occidentals i es va fer el sord davant les nombroses acusacions de mala gestió i incapacitat per a governar que li llançà el conjunt de l'oposició parlamentària. Per als diputats en altres formacions distintes a la del PSOE, l'executiu que presideix González "ja no té credibilitat" i així no pot fer moltes coses per resoldre la situació en què es troba l'economia.

Però contra les mesures adoptades pel govern de Madrid, cap partit, ni sindicat no ha proposat alternatives concretes per a lluitar contra la desocupació. ¿Falta d'idees? ¿Se les reserven per a més endavant els partits polítics com a arma electoral? ¿O realment, no es pot fer més que el que fa l'equip socialista de González?

És cert que contra la plaga de l'atur no hi ha cap solució-miracle, ni els remeis a aquest problema, encara que siga provisionals, són a l'abast de mà. No obstant tot això, passant per damunt de la barrera del "no hi ha res a fer", El TEMPS ha volgut contribuir al debat amb tot un se-

guit de propostes alternatives. Aquestes:

Traslladar les competències de les oficines de l'INEM a les autonomies.

Cada vegada són més nombroses les veus d'economistes i especialistes del mercat del treball que demanen la creació d'un organisme especialitzat en temes d'ocupació laboral. Un INEM completament descentralitzat. Aquesta idea és rebutjada de ple en el Ministeri de Treball perquè, entre altres coses, considera que dur a terme aquesta iniciativa complicaria encara més les coses quan està en marxa una possible reforma dels estatuts d'aquest organisme a nivell estatal.

A finals d'octubre de l'any passat, Carlos Solchaga proposava uns canvis en profunditat en la gestió de l'INEM, que passaria a mans dels sindicats i de la patronal, i en deixaria fora l'administració central. Els sindicats majoritaris espanyols, CCOO i UGT, van reaccionar a aquesta proposta acceptant la cogestió "sempre que les prestacions i subsidis per

La descentralització de l'INEM és una demanda cada vegada més estesa entre els economistes.

D. UMBERT

Exportar més cap a l'Est

Avui, tots els països volen exportar per relançar el creixement econòmic, però ningú no vol importar més productes per tal de no degradar encara més les finances de l'estat. És un cercle viciós que alguns economistes visionaris han començat a criticar, proposant canvis radicals.

Importar als països de l'Est europeu és ara mateix una qüestió de vida o mort. Els països occidentals poden, aleshores,

facilitar-los els productes que necessiten incrementant les exportacions, però amb l'assegurança de poder cobrar les factures.

Una solució pot ser l'emissió de títols de compra, avalats pel Fons Monetari Internacional. A més, els riscos d'inflació hi queden descartats, ja que les fàbriques estan molt lluny d'utilitzar al màxim les seues capacitats límits de producció.

I. P.

desocupació tinguen un caràcter públic i mai privat". Els diferents punts de vista dels interlocutors anuncien una llarga discussió abans d'arribar a qualsevol acord per petit que siga.

Més avantatges socials en lloc d'augment de salari.

Aquesta iniciativa no serveix, lògicament, per a aquelles rendes mínimes per les quals qualsevol rebaixa de sou desequilibra perillosament les finances. Sí que pot servir, per contra, per a salaris d'un nivell mitjà als quals un retall d'un quants punts no els significaria un drama. Per exemple, els assalariats que acceptaren aquesta fórmula prodrien anar acumulant uns, diguem-ne, "punts-temps", "punts-oci" o, més instructiu encara, "punts-formació". Tot això seria una mena de capital no financer que podria utilitzar l'assalariat en qualsevol moment amb el vist-i-plau de la direcció de l'empresa. Encara que a primera vista pugja semblar una utopia, la idea va prenent adeptes com més importància es dona a la qualitat de vida.

Finançar les PIME per crèdits d'emergència

Dins el paquet de mesures governamentals per a pal·liar l'atur figuren diverses subvencions a les petites i mitjanes em-

preses, mitjançant una línia de crèdit d'uns 160.000 milions de pessetes. "Insuficient", contesten els empresaris que podrien gaudir-ne. Més aviat el que necessiten aquestes empreses menudes són crèdits accessibles i a un interès atractiu i su-

portable per la capacitat financera de l'empresa. Els bancs i les entitats d'estalvis tenen l'última paraula per posar aquesta iniciativa en marxa. Per facilitar encara més el camí, el tresor públic podria avalar una bona part d'aquests crèdits d'emergència.

Les prestacions de desocupació per als empresaris.

No és molt desgavellada la iniciativa si una part de les prestacions que per llei ha de rebre el desocupat es dirigeixen a les empreses amb obligació de contractar un aturat. La fórmula tindria dos avantatges. Per una banda, l'empresari es veuria animat a contractar més personal, ja que una part del sou aniria a càrrec de l'organisme que gestiona l'atur. Per altra banda, l'assalariat gaudiria d'un increment del seu poder de compra perquè rebria a més de la part reservada de les prestacions, l'import del sou del treball negociat amb la nova empresa. No obstant tot el que pugja ser de positiva aquesta idea, caldria ser prudents per tal d'evitar efectes negatius simplement provocats pels empresaris —prou nombrosos a hores d'ara— que acomiadarien treballadors per contractar-los immediatament després en aquestes condicions.

Relançar els sectors claus de la construcció i les obres públiques

Més que una proposta es tracta d'una

ARXIU

Treballar menys perquè tots puguem treballar

Durant el debat parlamentari, un diputat de l'oposició va fer en públic una senzilla regla de tres que va obrir els ulls a més d'un. "Quatre treballadors -calculà- a raó de 10 hores diàries fan la mateixa feina que cinc treballadors amb jornada de vuit hores". Això significa que per cada quatre milions de treballadors, mitjançant reduccions de dues hores de la jornada laboral, es crearia un milió de nous llocs de treball, mantenint constant, és clar, la producció. Una variant d'aquesta opció per a les empreses més potents pot ser la implantació de torns ininterromputs al llarg de les 24

hores. Augmentaria, doncs, la producció i s'ampliarien notablement les possibilitats del mercat. Òbviament per a realitzar aquests canvis cal tenir suficient capacitat financera i un sector que permeti fluctuacions considerables dels estocs. Un informe recent sobre l'ocupació a l'estat espanyol corroborava fa uns mesos l'existència de molts assalariats que treballen en dues empreses alhora. Al voltant de dos milions de treballadors censats a l'estat espanyol tenen doble ocupació, segons les conclusions d'un estudi elaborat per l'Institut d'Estudis Fiscals a finals de l'estiu passat.

obligació que s'ha de complir pel camí que siga. Com més fort bufa la crisi, aquests sectors són els que més pateixen les conseqüències amb greus implicacions en el teixit industrial. Els bancs molt compromesos amb el sector immobiliari tenen por de continuar donant crèdit i tanquen fàcilment les portes quan se'ls demana finançament de qualsevol tipus. Rellançar els dos sectors crearia, per contra, nous llocs de treball i alhora no posaria en perill la balança del comerç exterior ja que la construcció es per pròpia naturalesa poc importadora de productes.

Dos tipus de mesures, segons els experts, són necessàries per a posar en funcionament aquests activadors econòmics: fiscals, (construcció) i pressupostàries, (infraestructures, autopistes i tren alta velocitat).

Treballar els diumenges.

Deixar absoluta llibertat per a obrir els comerços els diumenges crearia sens dub-

te un bon nombre de nous llocs de treball. Les repercussions d'aquest tipus de mesures serien encara més positives si s'arribara a implantar el model europeu en el sector de l'alimentació. Els supermercats francesos, italians i alemanys fa molts anys que obren les portes els diumenges al públic, i constatem al final de la jornada que el volum de vendes és sovint superior a qualsevol altre dia de la setmana comercial. Segons càlculs dels qui defensen la llibertat d'obertura de comerços, uns 50.000 nous empleats serien directament contractats per aquests motius.

Inventar els crèdits-homes.

Normalment, els bancs concedeixen crèdits de diners amb la finalitat de comprar màquines per a les empreses, però mai no ho han fet per inversions encara més importants: incrementar la plantilla. En períodes de crisi, les empreses necessiten més que mai comptar amb un bon equip de venedors que les faça més ofensives. Si els empresaris pogueren utilitzar aquest tipus de crèdits, de segur que es formarien llargues cues en els bancs, sobretot si s'estipula que per tornar els diners l'entitat ha d'esperar que els nous assalariats hagen donat els primers fruits.

Congelar els beneficis per decret.

Realment no es pot dir que siga molt just que les empreses incrementen els seus beneficis i alhora practiquen severes polítiques de reducció de costos amb aco-

miadaments del personal. No es tracta, és clar, de prohibir que les empreses tinguin beneficis, sinó més aviat de dur a terme una campanya de sensibilització dirigida directament als accionistes per tal que accepten una reducció del rendiment del capital. Aquesta congelació de les plus-vàlues serviria exclusivament per a crear llocs de treball.

Democratitzar l'outplacement.

Per buscar un lloc de treball fa falta també molta professionalitat. Redactar el *currículum vitae*, saber valorar l'experiència personal i poder mantenir una entrevista amb el futur patró són requisits imprescindibles que s'han d'aprendre si es vol obtenir feina amb èxit. Aquest és el treball que fan els *outplacers*. Més que tècnics, aquests professionals el que aporten a qui busca un lloc de treball és un suport psicològic que evita l'aïllament del desocupat i el dirigeix cap a opcions prèviament estudiades per especialistes. Aquests consellers estaven abans reservats exclusivament per als *yuppies* perquè el seu terreny d'actuació es limitava tan sols al camp directiu de les empreses. Ara ja no. Avui també es dediquen als obrers i als tècnics.

Utilitzar els xecs-servei

Aquesta fórmula està a hores d'ara ben implantada als països nòrdics, però encara troba massa obstacles en altres latituds europees. Aquests xecs especials servirien per a donar una feina social als desocupats.

Una determinada institució, pública o privada, podria emetre un número fiscalitzat d'aquest títol que serviria a persones incapacitades o jubilats per a poder pagar una sèrie de despeses, com ara despeses mèdiques, servei de companyia, compres al carrer.

El principal avançatge d'aquests xecs per a la gent gran seria poder comptar amb una "moneda" de circulació restringida i per tant més segura que els diners i avalada per la institució corresponent. No hi hauria, doncs, cap possibilitat de frau.

Que treballe Europa

Ja que sembla impossible, de moment, arribar a una baixada concertada dels tipus d'interès per al conjunt de la CE, els països europeus estan obligats a accelerar i ampliar el màxim possible un programa de treballs comunitaris (una mena de New Deal europeu) destinat a rellançar el creixement i estimular l'ocupació dins del territori de la CE. El mes de desembre del 1992, al final de la cimera d'Edimburg, els dotze representants europeus van avalar l'elaboració d'un "pla de desenvolupament europeu".

D'ací a l'estiu, un fons d'inversió comunitari proposarà crèdits a projectes relacionats amb el transport, medi ambient i desenvolupament industrial. Segons els càlculs de Brussel·les, després de l'execució dels principals projectes previstos, els experts calculen que el Producte Interior Brut de la CE s'incrementarà un 1%.

I. P.

Més venda a domicili.

Segons estudis recents publicats per agències de treball temporal, si es donara via lliure a la venda directa per les cases, sense més obstacles que els imposats a qualsevol altre sector, es podrien crear immediatament al voltant d'uns 10.000 nous llocs de treball per a tot l'estat espanyol. Si realitzant aquestes feines, sovint a temps parcial, els interessats no arribaren a superar, per exemple, el 50% del salari mínim interprofessional, la llei els permetria aleshores poder beneficiar-se d'una part percentual de les prestacions de desocupació. Estarien davant una nova figura de treballador de crisi: meitat a l'atur, meitat al treball. Per a les empreses del ram, per contra, aquest tipus d'empleats els oferiria àmplies possibilitats d'ampliar les quotes de mercat sense incrementar els costos laborals.

Crear un comitè d'ètica mercantil.

Una mica utòpic, però no és impossible del tot. Els membres d'aquest organisme consultiu i vinculant estudiarien les incidències directes i indirectes que podria provocar qualsevol innovació mercantil. Per posar un exemple, aquest comitè hauria donat el seu parer desfavorable a la substitució de fa anys dels revisors dels transports públics urbans per controls automàtics.

Ignasi Pellicer

